

Élettörténetek

Útmutató tanárok számára

A dőlt betűvel szedett szövegek az online felületen is olvashatóak, a feladatok részét képezik

Mit mond egy-egy ember személyes története nekünk a történelemtől? Vizsgáljuk meg a diszkrimináció jelenségét személyes történeteken keresztül! Ismerjük meg tíz olyan ember történetét, akik életére jelentős hatással volt a diszkrimináció.

Célok

Ezen a tanulási útvonalon a tanulók:

- Megismerkednek olyan emberek történetével, akiknek életére különböző korokban hatással volt a cigányellenesség, az antiszemitizmus, a rasszizmus és az LMBTQ+ emberek elleni diszkrimináció, valamint reflektálnak is ezekre az eseményekre
- Történelmi forrásokat dolgoznak fel
- Prezentációt készítenek a tárgyalt témákhoz kapcsolódóan

Struktúra

Az „Élettörténetek” tanulási útvonalon egy pálya (tanegység) van, amely több lépésből áll.

- A tanulási útvonal során a tanulók tíz személyes történettel ismerkednek meg.
- Kiválasztják maguknak és röviden megismerik az adott személyt. A történetek mind a diszkrimináció különféle formáival foglalkoznak, mint például az antiszemitizmus, a rasszizmus, valamint a romák és az LMBTQIA* elleni diszkrimináció.
- Minden tanuló kap egy fénykép- és idézetgyűjteményt, hogy mélyebben megismerhesse a történetet. Az adott személy életének idővonala egy áttekintést nyújt. A tanuló prezentációt készít, esszét vagy történetet ír a megismertek alapján.

A történelmi életrajzok azért kerültek kiválasztásra, hogy hozzájáruljanak az interkulturális történelem tanulásához. A hangsúly nem egy konkrét történelmi perióduson van, bár a nemzetiszocializmus sok bemutatott élettörténetre hatással volt. A megadott kontextuális információ korlátozott.

1. lépés Kulcsszavak (egyéni munka)

Írj le három szót azzal kapcsolatban, milyen hatással lehet a diszkrimináció az emberek életére!

A tanulók vissza fognak térni ezekhez a válaszaikhoz a tanulási útvonal végén, a reflexió során (10. lépés).

Mielőtt nekikezdünk

- Győződjünk meg arról, hogy a tanulók tudják, hogy válaszaik megosztásra kerülnek a csoportban. A gondolatok megosztása és megbeszélése a tanulási folyamat fontos része. Minden alkalommal, amikor a diákok bejelentkeznek a felületre, látni fogják a következő felugró üzenetet: Kérjük, vedd figyelembe, hogy a feladatok során adott válaszaid láthatóak lesznek a tanárod és diáktársaid számára.
- Mivel a megvitatott témák személyesek lehetnek, mérlegeljük, hogy az osztály légköre biztonságos-e és biztosak lehetünk-e abban, hogy a tanulók tisztelettel viselkednek egymás iránt. Amennyiben szükségesnek érezzük, beszéljük meg ezt a kérdést az osztállyal.
- Az esetek egy részében a tanulók csak akkor tudják folytatni a feladatot, ha egy vagy több választ megadnak.
- A tanulókat segítenünk kell abban, hogy mennyi időt töltsenek el egy-egy lépéssel. A tanulókat és a rendelkezésre álló időt egyaránt ismerve hasznos lehet az időkereteket megadni. A pályák rövid, ráhangoló kérdésekkel kezdődnek. Érdemes az első feladatokkal töltött időt rövidebbre venni, hogy több idő maradjon a kérdések megvitatására később.

Navigáció

A legtöbb tanulási útvonalnak több pályája van. Ön, mint oktató, választja ki, hogy mely útvonalon és pálya mentén dolgoznak a tanulók. Minden pálya több lépésből áll. A legtöbb lépés több képernyőlapot tartalmaz - általában egy kérdéssel, valamilyen információval és egy feladattal, amelyen a tanulók

2. lépés Válassz ki egy embert! (egyéni munka)

Válassz ki egy személyt, aki érdekesnek tűnik számodra!

A tanulók kiválasztanak egy személyt, aki valamilyen szempontból érdekesnek tűnik számukra. A következő lépésekben jobban megismerik a kiválasztott személyt.

3. lépés A választottad (egyéni munka)

Miért őt választottad?

A tanulók különböző okokból választhatnak ki egy adott történetet. Az, hogy szavakba kell önteniük, hogy a fotója vagy például egy idézett mondat miatt választották az adott embert, segít ráébredniük arra, hogy sok különböző módon teremthetünk valakivel kapcsolatot.

4. lépés Láss-Gondolkozz-Kérdezz (egyéni munka)

Nézd meg a képet alaposan, és írd néhány szót mind a három kérdéshez!

Mit látsz?

Milyen gondolataid támadnak a képpel kapcsolatban?

Milyen kérdések merülnek fel benned?

Ez a feladat segít a tanulóknak abban, hogy a forrást a „látható gondolkodás” megközelítésének segítségével tanulmányozzák, miközben megkülönböztetik egymástól azt, amit látnak, amit a látottak alapján gondolnak, illetve amit ezek után szeretnének megtudni. A tanulók megvizsgálják egy képet, melynek köze van az általuk választott történethez. Arra bátorítjuk őket, hogy vizsgálják meg a képet alaposan, és tegyenek fel kérdéseket. Ez a technika a tanulók természetes kíváncsiságára épít.

További információkért menjen a [Látható Gondolkodás](#) oldalra.

5. lépés Élettörténet (egyéni munka)

Olvasd el a választott személy élettörténetét!

Válassz ki három eseményt a történetből, amely szerinted jelentős hatású volt Ágnes életében, és indokold a döntésed!

A tanulók az általuk kiválasztott személlyel kapcsolatos, alapvető információkat tartalmazó rövid szövegeket kapnak. Minden szöveg megtalálható az „Élettörténete” elnevezésű fájlban.

6. lépés Alkossatok csoportokat! (csoportmunka)

Ismertesd meg a csoportot az általad választott személy élettörténetével! Mesélj a csoportnak két percben erről az emberről, és mondd el, miért őt választottad!

párban vagy csoportban dolgozhatnak. Amennyiben a tanulók esetleg újból megszeretnének nézni egy kérdést vagy újraolvasnának egy szöveget, csak akkor léphetnek vissza egy bizonyos oldalhoz, ha az ugyanannak a lépésnek a részét képezi, mint amelyen pillanatnyilag tartózkodnak. A bal alsó sarokban található, visszafelé mutató nyíl nem viszi vissza a tanulót az előző lépésekhez. Ha erre szükség van, a bal felső sarokban lévő ikon megnyitja az egész pálya navigációménüjét.

Szójegyzék

A szövegben a kiemelt szavak magyarázata a szójegyzékben található. A tanulók tudásszintjétől és érdeklődésétől, valamint a rendelkezésre álló időtől függ, hogy a szójegyzéket milyen alaposan használják. Mérlegeljük, mely kifejezéseket szeretnénk megvitatni az egész osztállyal annak érdekében, hogy meggyőződhessünk róla, hogy az adott kifejezéseket megértették.

Információ és utasítások

A képernyő jobb felső sarkában esetenként további információt és instrukciókat találunk (a megjelenő ikonra kattintva). Erre mindenképpen hívjuk fel a tanulók figyelmét! Lesznek olyan helyzetek, amikor szükségük lesz ezekre az információkra ahhoz, hogy meg tudják oldani a feladatot.

Feliratok

Figyelmeztessük a tanulókat, hogy a videóklip megnézése előtt kapcsolják be a felirat funkciót.

Ha technikailag lehetséges, a hallgatók digitális csoportokban dolgozhatnak és (videó) csevegés közben mesélhetnek egymásnak a választott személyükről.

---

7. lépés Válasszatok ki egy élettörténetet (csoportmunka, egyéni munka)

A csoportok kiválasztanak egy személyt, akinek a történetével közösen dolgoznak majd.

A csoportnak meg kell állapodnia abban, melyik élettörténetet mutatja be az osztály többi tanulójának.

Miután megállapodtak ebben, írásban indokolják a választásukat.

Miért egyeztél bele, hogy őt válasszátok?

Nézd meg alaposan az összes forrást! Csoportokban válasszatok ki néhányat, melyet szeretnétek majd felhasználni. Készítsetek prezentációt, legyetek kreatívak.

A választottatok életének mely vonásait találtad különösen érdekesnek? Mi a jelentősége ennek az élettörténetnek ma?

Noha a feladatot csoportos munkavégzésre tervezték, a távoktatáshoz könnyebb, ha egyénileg vagy párban dolgoznak.

Minden tanuló prezentációt készít. Kiválaszthatják a saját formátumukat, például egy posztert, egy PowerPoint-ot, egy interjút vagy egy színészi jelenetett. Legyen világos, hogy Ön mit vár el a prezentációktól.

---

8. lépés Minden hang számít

A bemutató előtt röviden beszéljétek meg, kit nem választottatok, és hogy miért fontos ennek ellenére minden történet!

Mind a tíz ember újra megjelenik a képernyőn. Kérdezzük meg, volt-e olyan valaki, aki mást választott, mint akinek a történetével aztán a csoport dolgozott. Szánjunk időt arra, hogy azok a történetek is előkerüljenek, melyeket a csoport elvetett, vagy amelyeket nem választott ki senki. Megkérdezhetjük a tanulóktól, hogyan folytak a megbeszélések, és a csoport miért döntött egy bizonyos történet mellett. Végül hangsúlyozzuk, hogy minden élettörténet egyedi, mely segít nekünk abban, hogy új dolgokat tanuljunk a társadalomról.

---

9. lépés Prezentáció (osztálymunka)

Hallgassátok meg a prezentációkat!

A tanulók bemutatják az általuk választott élettörténetet az osztálynak. Jó ötlet, ha valaki fényképeket vagy videofelvételt készít a prezentációk közben. Ezt érdemes előre megbeszélni, valamint azt is, hogy ezek a

prezentációk megoszthatók-e az osztálytermen kívül is, vagy sem.

---

10. lépés Reflexió (egyéni munka, osztálymunka)

Nézd meg az első kérdésre adott válaszaidat! Írj hozzájuk még egy gondolatot, és egészítsd ki a válaszokat egy magyarázattal!

Írj le három új szót azzal kapcsolatban, milyen hatással lehet a diszkrimináció az emberek életére!

A tanulási útvonal befejezésekképpen szánjunk időt arra, hogy megbeszéljük, a tanulók milyen új szavakat adtak hozzá a tanulási útvonal elején feltett kérdésre adott válaszaikhoz.